

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

ПЛАН за 2019 - 2020 г.

**за изпълнение на Националната стратегия за активен живот
на възрастните хора в България (2019 - 2030 г.)**

Приоритети Мерки	Отговорна администрати вна структура/ институция/ организация/ звено	Индикатори и данни за ресурси а) финансови инвестиции б) материални разходи в) административни разходи	Индикатори и данни за продукти/услуги а) предоставени услуги б) създадени продукти в) друго	Индикатори и данни за резултат а) Подобряване на достъпа до продуктите и услугите б) Повишаване/ оптимизиране на обхвата на бенефициентите	Индикатори и данни за въздействие а) национално ниво, по райони и региони на страната б) в обособени квартали в) отделни случаи	Срок на изпълнение	
						2019 г.	2020 г.
I. Приоритет I - Насърчаване на активния живот на възрастните хора в сферата на заетостта.							
1.1. Насърчаване на възможностите за участие на възрастните хора на пазара на труда.							
1.1.1. Изпълнение на Националната програма „Помощ за пенсиониране”	МТСП, АЗ	1. Държавен бюджет – 5 767 029 лв. за 2019 г. 2. В рамките на финансирането на програмата със средства от държавния бюджет за 2020 г.	Подкрепа за преход от безработица към работа и пенсиониране.	1. Осигуряване на заетост на 1 115 лица, в т.ч. 359 нововключени за 2019 г. 2. Заетост на безработни лица от целевата група (бр.) за 2020 г.	Национално ниво	2019 г.	2020 г.
1.1.2. Включване на безработни лица над 50-годишна възраст в Националната програма „Асистенти на хора с увреждания“	МТСП, АЗ	В рамките на финансирането на програмата със средства от държавния бюджет.	Осигуряване на заетост на безработни лица в дейности, свързани с подобряване качеството на живот на хора с трайни увреждания или на тежко болни самотни хора.	Заетост на безработни лица над 50-годишна възраст (бр.)	Национално ниво	2019 г.	
1.1.3. Включване на безработни лица над 50-годишна възраст в Националната програма за заетост и обучение на хора	МТСП, АЗ	В рамките на финансирането на програмата със средства от държавния бюджет.	Осигуряване на заетост на безработни лица с трайни увреждания и на лица, преминали успешно курс на лечение за зависимост	Заетост на безработни лица над 50-годишна възраст (бр.)	Национално ниво	2019 г.	2020 г.

с трайни увреждания			към наркотични вещества.				
1.1.4. Включване на безработни лица над 50-годишна възраст в Програмата за обучение и заетост на продължително безработни лица	МТСП, АЗ	В рамките на финансирането на програмата със средства от държавния бюджет.	Осигуряване на субсидирана заетост на пълно или непълно работно време за срок до 12 месеца.	Заетост на безработни лица над 50-годишна възраст (бр.)	Национално ниво	2019 г.	2020 г.
1.1.5. Включване на безработни лица над 50-годишна възраст в регионалните програми за заетост	МТСП, АЗ	В рамките на финансирането на регионалните програми за заетост със средства от държавния бюджет.	Осигуряване на заетост на безработни лица за период от 3 до 6 месеца.	Заетост на безработни лица над 50-годишна възраст (бр.)	Национално ниво	2019 г.	2020 г.
1.1.6. Включване на безработни лица над 50-годишна възраст в проекти на външни организации през 2019 г. (КНСБ, КТ Подкрепа, АИКБ, БТПП, БСК, ССИ и КРИБ). - в обучение	МТСП, АЗ	В рамките на финансирането на проектите със средства от държавния бюджет.	Заетост, обучение	Осигуряване на обучение и заетост на безработни лица над 50-годишна възраст.	Прилага се на територията на цялата страна	2019 г.	
1.1.7. Включване на безработни лица над 50-годишна възраст в мярката по чл. 50 от Закона за насърчаване на заетостта (ЗНЗ) - Насърчаване на работодатели - микропредприятия да разкриват работни места, като се субсидират първите 5 разкрити работни места чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални	МТСП, АЗ	В рамките на финансирането на насърчителната мярка със средства от държавния бюджет.	Субсидиране на първите 5 разкрити работни места в микропредприятия, на които се наемат безработни лица, за период до 9 месеца.	Заетост на безработни лица над 50-годишна възраст (бр.)	Национално ниво	2019 г.	2020 г.

и здравни осигуровки							
1.1.8. Включване на безработни лица над 50-годишна възраст в мярката по чл.51, ал.1 от ЗНЗ - Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица с непрекъснато поддържана регистрация не по-малко от 6 месеца или безработно лице до 24-годишна възраст, или безработно лице с основно и по-ниско образование, или безработно лице на възраст над 50 години чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки	МТСП, АЗ	В рамките на финансирането на насърчителната мярка със средства от държавния бюджет.	Осигуряване на средства в размер на 50 от допустимите разходи за периода на субсидиране за: трудово възнаграждение, допълнителни възнаграждения по трудовото законодателство и осигурителни вноски за сметка на работодателя, за период не по-малко от 3 и не повече от 12 месеца.	Заетост на безработни лица над 50-годишна възраст (бр.)	Национално ниво	2019 г.	2020 г.
1.1.9. Включване на безработни лица над 50-годишна възраст в мярката по чл.51, ал. 2 от ЗНЗ – Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица с трайни увреждания чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки	МТСП, АЗ	В рамките на финансирането на насърчителната мярка със средства от държавния бюджет.	Осигуряване на средства в размер на 75 на сто от допустимите разходи за периода на субсидиране за: трудово възнаграждение, допълнителни възнаграждения по трудовото законодателство и осигурителни вноски за сметка на работодателя, за период не по-малко от 3 и не повече от 12 месеца.	Заетост на безработни лица над 50-годишна възраст (бр.)	Национално ниво	2019 г.	2020 г.
1.1.10. Включване на безработни лица над 50-	МТСП, АЗ	В рамките на финансирането на	Финансиране на част от разходите за труд за период	Заетост на безработни лица над 50-годишна	Национално ниво	2019 г.	2020 г.

годишна възраст в мярката по чл. 52 от ЗНЗ - Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица с трайни увреждания на пълно или непълно работно време чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки		насърчителната мярка със средства от държавния бюджет.	до 6 месеца.	възраст (бр.)			
1.1.11. Насърчаване на работодателите да наемат на работа безработни лица над 55-годишна възраст - чл. 55а от ЗНЗ	МТСП, АЗ	1. Държавен бюджет – 914 773 лв. за 2019г.; 2. В рамките на финансирането на насърчителната мярка със средства от държавния бюджет за 2020 г.	Финансиране на част от разходите за труд за период до 6 месеца.	1. Осигуряване на заетост на 329 лица, в т.ч. 267 нововключени за 2019 г. 2. Заетост на безработни лица над 55-годишна възраст (бр.) за 2020 г.	Национално ниво	2019 г.	2020 г.
1.1.12. Включване на безработни лица над 50-годишна възраст в мярката по чл.55в от ЗНЗ - Насърчаване на работодателите да наемат на работа продължително безработни лица	МТСП, АЗ	В рамките на финансирането на насърчителната мярка със средства от държавния бюджет.	Субсидиране на заетостта за период до 6 месеца	Заетост на безработни лица над 50-годишна възраст (бр.)	Национално ниво	2019 г.	2020 г.
1.1.13. Предоставяне на посреднически услуги на безработни лица над 50-годишна възраст по осигуряване на заетост на първичен пазар, вкл. формиране и/или подобряване на уменията	МТСП, АЗ	В рамките на финансирането със средства от държавния бюджет	Предоставяне на посреднически услуги по информиране и наемане на работа на първичен пазар, вкл. формиране и/или подобряване на уменията за заетост, мотивиране за активно поведение на	Безработни лица над 50-годишна възраст включени в дейности по мотивиране за активно поведение и формиране и/или подобряване на уменията за заетост	Национално ниво	2019 г.	2020 г.

им за заетост и мотивиране за активно поведение на пазара на труда			пазара на труда	(бр.) Започнали работа на първичен пазар безработни лица над 50-годишна възраст (бр.)			
1.1.14. Включване в обучение и заетост на безработни лица над 50-годишна възраст по Схема/Проект „Обучения и заетост”, ОП РЧР 2014-2020 г.	МТСП, АЗ	В рамките на финансирането на проекта - със средства от ЕСФ и държавния бюджет.	1.Предоставяне на обучения, покрити с ваучери: - за придобиване на професионална квалификация; - за придобиване на ключова компетентност- „Дигитална компетентност” -за придобиване на ключова компетентност- „Общуване на чужди езици” 2. Субсидиране на заетостта за период до 24 месеца	Включени в обученията и заетост през 2019 г. лица над 50-годишна възраст(бр.)	Прилага се на територията на цялата страна	2019 г.	
1.1.15. Включване в заетост на безработни лица над 50-годишна възраст по Схема/Проект „Работа”, ОП РЧР 2014-2020 г.	МТСП, АЗ	В рамките на финансирането на проекта - със средства от ЕСФ и държавния бюджет.	Субсидиране на заетостта за период до 12 месеца.	Заетост на безработни лица над 50-годишна възраст (бр.)	Приложим в общини с високо равнище на безработица средно за страната през предходните 12 месеца, съгласно публикуван списък на ел.страница на АЗ	2019 г.	
1.1.16. Насърчаване на	ДП			Брой на заетите	Ползване на		31.12.20

заетостта сред възрастните хора със специфични знания и опит в областта на пристанищната инфраструктура.	„Пристанищна инфраструктура“			възрастни хора със специфични знания и опит в областта на пристанищната инфраструктура	специфичните знания и опит на възрастните хора. Брой млади специалисти, приели знанията – приемственост на знанията в организацията.		20 г.
1.1.17. Наемане на работа на възрастни хора, пенсионирани от системата на ДП НКЖИ, с цел използване на техните знания, умения, потенциал и предаването им на млади служители.	ДП НКЖИ	Финансови средства за работни заплати		Брой наети през годината	В структурите на предприятието на територията на цялата страна	2019 г.	2020 г.
1.1.18. Управление на процеса по използване и предаване на професионалния опит на по-възрастните служители, чрез програми за менторство и приемственост.	ДП НКЖИ	Финансови средства за допълнително стимулиране на менторите		Брой сключени договори за менторство	В структурите на предприятието на територията на цялата страна	2019 г.	2020 г.
1.1.19. Насърчаване на възможностите на възрастните хора на пазара на труда.	Пристанище „Бургас“ ЕАД	Участие в програмата „Помощ за пенсионирани“					
1.1.20. Реализиране на програми и мерки за създаване на работни места с осигуряване на заетост за възрастните хора с увреждания на	Агенция за хората с увреждания	В рамките на бюджета на АХУ	- Разкрити работни места за възрастни хора с увреждания в обичайна работна среда чрез финансиране на проекти на работодатели/органи по	- Брой възрастни хора с увреждания с осигурен достъп, приспособяване и оборудване на работно място, квалификация и	- Брой възрастни хора с увреждания с осигурени доходи от осигурената заетост в обичайна	В рамките на финансовата календар	В рамките на финансовата календар

<p>пазара на труда - Финансиране на проекти на работодатели/органи по назначаване за осигуряване на заетост в обичайна работна среда на възрастни хора с трайни увреждания</p> <p>- Финансиране на проекти на възрастни хора с увреждания за започване и развитие на самостоятелна стопанска дейност</p> <p>- Финансиране на проекти със социална насоченост на специализирани предприятия и кооперации на хората с увреждания за подобряване на условията на труд в тях за работещите възрастни хора с увреждания</p> <p>- Финансиране на проекти със стопанска насоченост на специализирани</p>			<p>назначаване Планирани: 20 бр.</p> <p>- Финансирани на проекти на възрастни хора с увреждания стартирали самостоятелна стопанска дейност Планирани: 13 бр.</p> <p>-Финансирани проекти на специализирани предприятия и кооперации на хората с увреждания за осигуряване на безопасни и здравословни условия Планирани: 10 бр.</p> <p>- Финансирани проекти на специализирани предприятия и кооперации на хората с увреждания за разкриване на работни места за възрастни хора с увреждания в специализирана работна среда чрез технологично обновяване Планирани: 10 бр.</p> <p>-Създадени центрове за защитена заетост Планирани: 2 бр.</p>	<p>обучение Планирани: 20 бр.</p> <p>- Брой възрастни хора с увреждания, на които са създадени условия за развитие на собствен бизнес Планирани: 13 бр.</p> <p>- Брой възрастни хора с трайни увреждания,работещи в специализирани предприятия и кооперации на хората с увреждания, на които са подобрени условията на труд Планирани: 130 бр.</p> <p>- Брой възрастни хора с увреждания с осигурена заетост в специализирана работна среда Планирани: 15 бр.</p>	<p>работна среда Планирани: 20 бр.</p> <p>- Брой възрастни хора с увреждания с осигурени приходи от самостоятелна стопанска дейност Планирани: 13 бр.</p> <p>-Брой възрастни хора с трайни увреждания, работещи в среда с подобрени здравословни и безопасни условия на труд Планирани: 130 бр.</p> <p>- Брой възрастни хора с увреждания с осигурени приходи от осигурената заетост в специализирана работна среда Планирани: 15 бр.</p>	<p>на година</p>	<p>на година</p>
---	--	--	---	---	---	------------------	------------------

<p>предприятия и кооперации на хората с увреждания за технологично обновяване на производствения процес и осигуряване на заетост в специализирана работна среда за възрастни хора с увреждания</p> <p>- Финансиране на проекти за създаване на Центрове за защитена заетост за осигуряване на заетост в защитена работна среда на възрастни хора с увреждания</p>				<p>- Брой възрастни хора с увреждания с осигурена заетост в защитена работна среда Планирани: 10 бр.</p>	<p>- Брой възрастни хора с увреждания с осигурени доходи от осигурената заетост в защитена работна среда Планирани: 10 бр.</p>		
<p>1.1.21. Проект „Възрастните хора в България – възможности за социално включване в контекста на техните нагласи и потребности“</p>	<p>ИИНЧ – БАН</p>	<p>Бюджетна субсидия БАН</p>	<p>Изследване и анализ на нагласите на хората в края на трудовата кариера спрямо пенсионирането, вероятността за изпълнение на условията за достъп до пенсия, намеренията им за оставане на пазара на труда и самооценка за мястото им на пазара на труда. Продукти: Глава от монографично изследване в полза на политиките по удължаване на трудовата кариера и статии в чуждестранни научни издания</p>	<p>Повишаване/ оптимизиране на обхвата на бенефициентите</p>	<p>Национално ниво</p>	<p>2019</p>	

1.1.22. Проект № BG05M9OP001-1.051-0006-C01 „Съвместни действия на социалните партньори за адаптиране на работната среда към специфичните възрастови потребности на различните генерации, с цел насърчаване на по-дълъг трудов живот и способност за работа“. Срокът на изпълнение на проекта е 26 месеца, считано от 01.10.2019 г.	БСК, с партньор КНСБ, асоциирани партньори – АИКБ и БТПП	Проектът е на стойност 1 728 384,31 лв.	Основна цел на проекта е да създаде предпоставки за намаляване недостига на работна сила и увеличаване дела на заетите лица чрез насърчаване на по-дълъг трудов живот и способност за работа сред работещите над 54 години, както и да осигури възможност на предприятията, предприемачите и заетите лица по-лесно да се адаптират към променящите се изисквания на пазара на труда.			2019 г.	2020 г.
1.2. Осигуряване на възможности за професионално обучение.							
1.2.1. Включване на безработни лица над 50-годишна възраст в обучение, провеждано от ДП „Българо-германски център за професионално обучение“, в изпълнение на Двугодишните планове	ДП БГЦПО	В рамките на финансирането на Двугодишните планове за обучение със средства от държавния бюджет	Обучения за повишаване на пригодността за заетост на безработни лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда с цел успешна професионална реализация в реалната икономика.	Обучение на безработни лица над 50-годишна възраст (бр.)	Национално ниво	2019 г.	2020 г.
1.2.2. Включване на лица над 50-годишна възраст в обучение на възрастни по чл. 63 от ЗНЗ, в т.ч.: - безработни лица; - заети лица	МТСП, АЗ	В рамките на финансирането на обучението със средства от държавния бюджет	Обучение за придобиване на професионална квалификация по заявка на работодателя при условията и по реда на чл. 63 от ППЗНЗ; Обучение на заети лица за придобиване на ключови компетентности.	Обучение на лица над 50-годишна възраст (бр.)	Национално ниво	2019 г.	2020 г.

1.2.3. Включване на безработни лица над 50-годишна възраст в организирано от АЗ обучение на възрастни чрез насочване в Центъра за развитие на човешките ресурси и регионални инициативи (ЦРЧРРИ).	ЦРЧРРИ, АЗ	В рамките на финансирането на обучението със средства от държавния бюджет	Провеждане на професионално обучение и обучение за придобиване на ключови компетентности	Обучение на безработни лица над 50-годишна възраст (бр.)	Регионално ниво	2019 г.	2020 г.
1.2.4. Включване в обучение на безработни лица над 50-годишна възраст по Схема/Проект „Обучение на възрастни, преминали курсове за ограмотяване”, ОП РЧР 2014-2020 г.	МТСП, АЗ	В рамките на финансирането на проекта - със средства от ЕСФ и държавния бюджет.	Предоставяне на поименни ваучери за включване в обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация или за част от професия по първа квалификационна степен.	Обучение на безработни лица над 50-годишна възраст (бр.)	Прилага се на територията на цялата страна.	2019 г.	
1.2.5. Включване в обучение на заети лица над 50-годишна възраст по Схема/Проект „Ваучери за заети лица”, ОП РЧР 2014-2020 г.	МТСП, АЗ	В рамките на финансирането на проекта - със средства от ЕСФ и държавния бюджет.	Включване в обучение на заети лица за придобиване на професионална квалификация по професии и/или обучения по чужд език или дигитална компетентност. 50% съфинансиране от страна на обучаемите лица, съгласно чл.5 ал.(3) от ПМС 280/2015 г.	- Обучение на заети участници над 50-годишна възраст (бр.)	Прилага се на територията на цялата страна.	2019 г.	
1.2.6. Насърчаване ученето през целия живот и активни дейности по професионално обучение – ежегодни обучения за повишаване на професионалната	ДП НКЖИ	Финансови средства за обучение		Брой служители, преминали обучение	В структурите на предприятието на територията на цялата страна.	2019 г.	2020 г.

квалификация и придобиване на нова квалификация, за развиване на умения за работа с новите технологии.							
1.2.7. Осигуряване възможност за професионално обучение	ПУЦ към Пристанище „Бургас“ ЕАД	Обучение на лица в ПУЦ					
1.3. Подобряване на условията на труд.							
1.3.1. Разработване на годишен План-график с мероприятия за изпълнение изискванията на нормативната уредба по ЗБУТ.	ДП НКЖИ	Финансови средства		Брой извършени проверки. Брой обучен персонал.	В структурите на предприятието на територията на цялата страна.	2019 г.	2020 г.
1.3.2. Разработване на Програма с мерки и мероприятия, свързани с подобряване условията на труд.	ДП НКЖИ	Финансови средства		Брой работни места с подобрени условия на труд.	В структурите на предприятието на територията на цялата страна.	2019 г.	2020 г.
1.3.3. Провеждане на периодични медицински прегледи и периодични психологически прегледи.	ДП НКЖИ			Брой персонал, преминал прегледи.	В структурите на предприятието на територията на цялата страна.	2019 г.	2020 г.
1.3.4. Осигуряване на безопасност и здраве при работа за работниците от всички възрасти чрез извършване на оценка на риска, с отчитане на възрастта.	Летище „София“ ЕАД					2019 г.	2020 г.

1.3.5. Осигуряване на редовни медицински прегледи.	Летище „София“ ЕАД					2019 г.	2020 г.
1.4. Предоставяне на специализирани услуги за възрастни работници.							
1.4.1. Министерство на отбраната поддържа система за социална адаптация на военнослужещите, освобождавани от военна служба, чрез информиране и провеждане на професионално ориентиране, мотивационна подготовка, възможности за обучение в квалификационни курсове, подготовка за започване на самостоятелна стопанска дейност, информиране за свободни работни места и участие в трудови борси, организирани от дирекции „Бюро по труда“ на Агенция по заетостта, съгласно изискванията на Наредба № Н-29/12.11.2010 г., изм. и доп. в ДВ., бр. 60 от 30.07.2019 г. и сключеното Споразумение за трайно партньорство и сътрудничество между Министерство на отбраната и Агенция по заетостта от 31.05.2011 г., Анекс №1 от 2015 г. и	МО	Материални разходи	Информирани и провеждане на професионално ориентиране, мотивационна подготовка, възможности за обучение в квалификационни курсове, подготовка за започване на самостоятелна стопанска дейност, информиране за свободни работни места и участие в трудови борси, организирани от дирекции „Бюро по труда“ на Агенция по заетостта, съгласно изискванията на Наредба № Н-29/12.11.2010 г.	Подобряване на достъпа до продуктите и услугите	Отделни случаи – военнослужещи военнослужещите, освобождавани от военна служба	ежегодн о	ежегодн о

Анекс №2 от 2017 г.							
1.5. Адаптиране на социално-осигурителната и пенсионна система към застаряване на населението.							
1.5.1. От 01.01.2019 г. изискуемата възраст за придобиване право на пенсия по чл. 68, ал. 1 и 2 от КСО нарасна с 2 месеца за жените и с 1 месец за мъжете, а необходимият осигурителен стаж се увеличи с 2 месеца и за двата пола. Възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст за всички останали категории лица (работещи в условията на първа и втора категория труд, учители, работещи в специални ведомства и др.) се увеличи с два месеца, с изключение на изискуемата възраст по чл. 69б, ал. 1 и 2 от КСО, която се за жените се повиши с четири месеца.	НОИ	В рамките на планираните в Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2019 г. разходи за пенсии	Пенсии по Кодекса за социално осигуряване	Средногодишен брой пенсионери 2019 г. – 2 149,7 хил. бр.	Национално ниво	2019 г.	
1.5.2. Мерки през 2019 г. насочени към увеличаване размерите на пенсиите и нарастването на доходите от пенсии: - Увеличи се тежестта на една година осигурителен стаж в пенсионната формула от 1,169 на сто на 1,2 на сто за пенсиите,	НОИ	В рамките на планираните в Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2019 г. разходи за пенсии	Мерките ще доведат до нарастване на средния изплатен размер пенсия на един пенсионер.	Среден размер на пенсията на един пенсионер за 2019 г. – 386,27 лв.	Национално ниво	2019 г.	

<p>отпуснати след 31 декември 2018 г.</p> <ul style="list-style-type: none"> - От 01.07.2019 г. пенсиите, отпуснати до 31 декември 2018 г., се увеличиха с 5,7 на сто (процент, определен по чл. 100 от КСО, при отчитане на новата „тежест“ на година стаж). - От 01.07.2019 г. размерът на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст се увеличи от 207,60 лв. на 219,43 лв. (увеличение с 5,7 на сто – процент определен по правилото на чл. 100 от КСО). - От 01.07.2019 г. социалната пенсия за старост се увеличи от 125,58 на 132,74 лв. (увеличение с 5,7 на сто по чл.100 от КСО). - Максималният размер на получаваните една или повече пенсии, считано от 01.07.2019 г., се увеличи от 910 лв. на 1 200 лв. (40% от размера на максималния осигурителен доход за същата календарна година – 3000 лв. за 							
---	--	--	--	--	--	--	--

2019 г.).							
1.5.3. От 01.01.2020 г. продължава увеличаването на възрастта за придобиване право на пенсия по чл. 68, ал. 1 и 2 от КСО с по 2 месеца за жените и с по 1 месец за мъжете, както и необходимия осигурителен стаж за придобиване право на пенсия с по 2 месеца и за двата пола. Възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст за всички останали категории лица (работещи в условията на първа и втора категория труд, учители, работещи в специалните ведомства и др.) ще се увеличи с два месеца, с изключение на изискуемата възраст по чл. 69б, ал. 1 и 2 от КСО, която за жените ще се повиши с четири месеца.	НОИ	В рамките на планираните в Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2020 г. разходи за пенсии	Пенсии по Кодекса за социално осигуряване	Средногодишен брой пенсионери, 2020 г. - 2 137,8 хил. бр.	Национално ниво		2020 г.
1.5.4. Мерки през 2020 г. насочени към увеличаване размерите на пенсиите и нарастването на доходите от пенсии: - Процент на осъвременяване по	НОИ	В рамките на планираните в Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2020 г. разходи за пенсии	Мерките ще доведат до нарастване на средния изплатен размер пенсия на един пенсионер.	Среден размер на пенсията на един пенсионер за 2020 г. – 412,28 лв.			2020 г.

<p>чл. 100 от КСО на пенсиите, отпуснати до 31 декември 2019 г., считано от 1 юли 2020 г. – 6,7 на сто¹.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Тежестта на година осигурителен стаж по чл. 70, ал. 1 от КСО в пенсионна формула през 2020 г. се запазва на достигнатото през 2019 г. ниво от 1,2 на сто. - От 01.07.2020 г. размерът на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст е предвидено да се увеличи от 219,43 лв. на 234,13 лв. (увеличение с 6,7 на сто – процент определен по правилото на чл. 100 от КСО). - От 01.07.2020 г. социалната пенсия за старост е предвидено да се увеличи от 132,74 лв. на 141,63 лв. (увеличение с 6,7 на сто по чл.100 от КСО). - Максималният размер 							
---	--	--	--	--	--	--	--

¹ Процентът е изчислен въз основа на заложените в прогнозата за периода 2020 – 2022 г., ръст на средния осигурителен доход и ниво на средногодишния хармонизиран индекс на потребителските цени.

на получаваните една или повече пенсии през 2020 г. се запазва в размер на 1 200 лв. (40% от размера на максималния осигурителен доход за същата календарна година – 3000 лв. за 2020 г.).							
1.6. Предоставяне на гъвкави услуги на пазара на труда, насърчаващи съвместяването на работа и грижи.							
II. Приоритет II - Насърчаване на активния живот на възрастните хора в сферата на участието в обществото.							
2.1. Насърчаване на социалното приобщаване чрез включване в различни форми на социален и културен живот.							
2.1.1. Подкрепа на проекти, които осигуряват равен достъп (включително и на възрастни хора) до движимото културно наследство, неговото представяне и опазване.	Министерство на културата	Държавен бюджет	Финансирани проекти	Подобряване на достъпа до продуктите и услугите	Национално ниво	Декемвр и 2019 г.	Декемвр и 2020 г.
2.1.2. Приобщаване на възрастните хора към културен живот като зрители на различни видове сценични продукти в областта на театралното, музикалното и танцовото изкуство.	Министерство на културата чрез второстепенни те разпоредители с бюджет (Държавни културни сценични институти)	Финансов ресурс на отделните сценични институти	Предоставяне на възможности за закупуване на билети на преференциални цени за пенсионери за спектакли и концерти на ДСКИ	Повишаване обхвата на бенефициентите (зрители с билети на преференциални цени)	Национално ниво	Декемвр и 2019 г.	Декемвр и 2020 г.
2.1.3. Приобщаване на	Министерство	Държавен бюджет	Финансирани проекти	Подобряване на	Национално ниво	Декемвр	Декемвр

възрастните хора към културен живот чрез подкрепа на творчески проекти по програми за подкрепа на книжния сектор, обществените библиотеки и читалищата.	на културата			достъпа до продуктите и услугите; Повишаване обхвата на бенефициентите		и 2019 г.	и 2020 г.
2.1.4. Провеждане на събития за социално приобщаване на възрастните хора – ветерани на пристанищното дело в България – отбелязване на годишнини, празници и други социални и културни прояви.	ДП „Пристанищна инфраструктура“	Финансово обезпечаване на събитията от бюджета на ДП „Пристанищна инфраструктура“		Брой събития; Брой участници възрастни хора (ветерани)	Региони – Северозападен, Северен централен, Североизточен, Югоизточен, райони – Лом, Русе, Варна, Бургас		31.12.2020 г.
2.1.5.Насърчаване на социално приобщаване чрез включване в различни форми на социален и културен живот.	Пристанище „Бургас“ ЕАД	Функциониране клуба на пенсионера към Пристанище „Бургас“; Финансиране за активен културен живот.	Закупуване на билети за театър, опера и др.				
2.1.6. Среца на утвърдени професионалисти в бранша, включително и членове на Съюза на ветераните от българската гражданска авиация за участие в първата доброволческа програма на дружеството, която е инициатива с постоянен срок на действие.	Летище „София“ ЕАД						Провеждана се в рамките на всяка учебна година
2.1.7. Организиране на състезание за лица над 60	БЧК	Бюджет на БЧК	Обучителни модули и проведени обучения на	Брой отбори, участвали в състезанието	Национално ниво	2019	2020

години по първа помощ, бедствена готовност, психо-социална подкрепа и права на възрастните хора			доброволците за състезанието.	Брой възрастни доброволци, участвали в състезанието			
2.1.8. Включване на бежанци на възраст 55+ в подготовка и отбелязване на традиционни български празници, съвместно с бежанските общности в България.	БЧК	Бюджет на БЧК по проекти	Проведени събития	Брой бежанци на възраст 55+, взели участие в организацията и провеждането на събитията	София, Хасково	2019	2020
2.2. Насърчаване на участието в обществения живот.							
2.2.1. Подпомагане на дейността на военно-патриотичните съюзи и организации на запасни, резервисти, ветерани от войните, военноинвалиди и военно-пострадали и неправителствени организации със сфера на дейност в сигурността и отбраната, създадени като юридически лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност, чрез финансиране на значими национални мероприятия в партньорство с Министерството на отбраната, съгласно разпоредбите и изискванията на Наредба	МО	Материални разходи	Предоставяне на финансов ресурс за подпомагане на военно-патриотичните дейности на съюзи и организации със сфера на дейност в сигурността и отбраната, създадени като юридически лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност	Подобряване на достъпа до продуктите и услугите	Отделни случаи – военнослужещи от запаса и резерва, ветерани от войните, военноинвалиди и военно-пострадали и неправителствени организации със сфера на дейност в сигурността и отбраната, създадени като юридически лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност	ежегодн о	ежегодн о

№ Н-12/17.07.2014 г. за условията и реда на предоставяне на финансова или материална помощ и за предоставяне на помещения във военните клубове или сгради в управление на Министерството на отбраната или структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната.							
2.2.2. Привличане на военно-патриотичните съюзи в мероприятия на Министерството на отбраната, чрез осигуряване на транспорт и логистика.	МО	Материални разходи	Предоставени услуги – транспорт и логистика за участие в мероприятия на Министерството на отбраната	Подобряване на достъпа до продуктите и услугите	Отделни случаи – военнослужещи от запаса и резерва, ветерани от войните, военноинвалиди и военно-пострадали и неправителствени организации със сфера на дейност в сигурността и отбраната, създадени като юридически лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност	ежегодн о	ежегодн о
2.2.3. Предоставяне на помещения на военно-патриотичните съюзи и организации със сфера на дейност в сигурността и отбраната във военни клубове или други	МО	Материални разходи	Предоставени услуги – предоставя помещения за извършване на дейностите на военно-патриотичните съюзи и организации със сфера на дейност в сигурността и отбраната,	Подобряване на достъпа до продуктите и услугите	Отделни случаи – военнослужещи от запаса и резерва, ветерани от войните, военноинвалиди и военно-пострадали	ежегодн о	ежегодн о

подходящи помещения в сгради в управление на Министерството на отбраната или структури на пряко подчинение на министъра на отбраната, съгласно изискванията на Наредба № Н-12/17.07.2014 г. за условията и реда на предоставяне на финансова или материална помощ и за предоставяне на помещения във военните клубове или сгради в управление на Министерството на отбраната или структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната.			създадени като юридически лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност		и неправителствени организации със сфера на дейност в сигурността и отбраната, създадени като юридически лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност		
2.2.4. Финансиране на проекти на НПО за рехабилитация и интеграция за преодоляване на социалната изолация на възрастните хора с увреждания и тяхната интеграция в обществото	Агенция за хората с увреждания	В рамките на бюджета на отговорната институция	Брой възрастни хора с увреждания, включени в реализацията на проекти на НПО за рехабилитация и интеграция Планирани: 1000 бр.	Брой възрастни хора с увреждания, на които е извършена рехабилитация и терапия и са участвали в мероприятия за преодоляване на социалната им изолация Планирани: 1000 бр.	Брой възрастни хора с увреждания, преодолели социалната изолация чрез участие в различни мероприятия и подобрили своето състояние чрез извършена рехабилитация Планирани: 1000 бр.	31.12.2019 г. В рамките на финансовата календарна година	31.12.2020 г. В рамките на финансовата календарна година
2.3. Насърчаване на доброволството.							
2.3.1. Включване на възрастни доброволци в	БЧК	Бюджет на БЧК	Брой инициативи /проекти, реализирани с участието на	Брой възрастни доброволци включени	Национално ниво	2019	2020

различни подходящи инициативи и проекти на БЧК			възрастни доброволци	в различни инициативи/проекти			
2.3.2. Включване на бежанци на възраст 55+ като доброволци в подходящи за тях дейности на БЧК	БЧК	Бюджет на БЧК	Дейности, в които са се включили бежанци на възраст 55+ като доброволци	Брой бежанци на възраст 55+, взели участие като доброволци в дейности на БЧК	София, Хасково	2019	2020
2.3.3. „Училище за авиация“, първа по рода си програма в българската авиационна действителност. Програмата е създадена специално за деца и възпитава любов към авиацията. Част от лекторите са представители на „Съюза на ветераните от българската авиация“.	Летище „София“ ЕАД						Провежда се в рамките на всяка учебна година
2.4. Насърчаване на ученето през целия живот.							
2.4.1. Формиране, изпълнение, анализиране и оценяване на политиката за учене през целия живот (УЦЖ).	МОН и институциите и организациите, представени в състава на Националната координационна група за УЦЖ (НКГУЦЖ)	Бюджет на МОН и в рамките на финансовите средства на институциите и организациите, отговорни за изпълнението на плановете за действие през 2019 г. и 2020 г. в изпълнение на Националната стратегия за УЦЖ за периода 2014-2020 г. (НСУЦЖ)	Разработени таблични отчети за изпълнението на плановете за действие през 2018 г. и 2019 г. Изготвени годишни доклади за изпълнението през 2018 г. и 2019 г. на НСУЦЖ Приети планове за действие за 2019 г. и за 2020 г. в изпълнение на	Формиране, изпълнение и отчитане на координирана държавна политика за учене през целия живот Подобрен достъп до продуктите и услугите, свързани с държавната политика за УЦЖ чрез публикуването им на интернет страниците	Национално ниво (чрез Националната информационна система за учене на възрастни-НИСУВ) Повишаване на дела на придобилите степен на професионална	м. декември 2019 г.	м. декември и 2020 г.

		Програма на ЕС в областта на образованието, обучението, младежта и спорта „Еразъм+“	НСУЦЖ Осъществяване на конкретните дейности, мерки и задачи в плановете за действие за 2019 г. и 2020 г. в изпълнение на НСУЦЖ Най-малко 1 работна среща (1 за 2019 г. и 1 за 2020 г.) на НКГУЦЖ	на МОН и на националния координатор за учене на възрастни Измерване на изменението на обхвата на бенефициентите в съответствие с индикаторите за въздействие, вкл. чрез визуалния инструментариум на Националната информационна система за учене на възрастни (НИСУВ) Създаване на условия за функциониране на координационния механизъм на заинтересованите страни на национално равнище, вкл. за институциите и организациите с отговорности за осъществяването на НСУЦЖ и оперативните документи, разработвани за изпълнението ѝ	квалификация в широките области „Информатика“, „Техника“, „Производство и преработка“ и „Архитектура и строителство“ най-малко на 60% през 2020 г. Повишаване на дела на завършилите висше образование на възраст от 30 до 34 г. от 26.9% през 2012 г. на 36% през 2020 г. Повишаване на участието на населението на 25-64 навършени години в образование и обучение от 1.5% през 2012 г. на повече от 5% през 2020 г. (4 седмичен референтен период).		
2.4.2. Изпълнение на Европейската програма за учене на възрастни	МОН и институциите и организациите,	Програма на ЕС в областта на образованието,	Създаване на областни координационни групи за УЦЖ в 22 области	Подобрена координация на областно равнище на	Национално ниво (чрез НИСУВ)	м. декември 2019 г.	

(ЕПУВ)	<p>представени в състава на Координационния съвет на Националната платформа „Обединени за ученето на възрастни“ (КС на НПОУВ) и в съставите на областните координационни групи за УЦЖ</p>	<p>обучението, младежта и спорта „Еразъм +“ Бюджет на МОН</p>	<p>1 проведено обучение с 44 участници</p> <p>1 актуализация на Националната информационна система за учене на възрастни (НИСУВ) с актуализирани бази данни</p> <p>2 работни срещи на КС</p> <p>6 уебинара, публикувани в YouTube за членовете на Националната мрежа за учене на възрастни (НМУВ) и новосъздадените областни координационни групи</p> <p>Увеличение на членовете на НМУВ с 20% (най-малко 40% нови институции и организации, включени в мрежата)</p> <p>Създаване на виртуална класна стая за методическо подпомагане на институциите и</p>	<p>управление в сектора за учене на възрастни</p> <p>Повишаване на уменията за формулиране на политики на областно ниво на областни и заместник-областни координатори за УЦЖ</p> <p>Актуализиране на базата данни в НИСУВ</p> <p>Осъществено взаимодействие на заинтересованите страни в сектора за учене на възрастни в рамките на КС на НПОУВ и НМУВ</p> <p>Ежемесечно действаща виртуална класна стая</p> <p>Финализирани дейности по формулиране на пътища за повишаване на уменията на възрастните в рамките на мащабен консултативен процес на областно и на национално ниво на управление</p> <p>Популяризиране на</p>	<p>Повишаване на дела на придобилите степен на професионална квалификация в широките области „Информатика“, „Техника“, „Производство и преработка“ и „Архитектура и строителство“ най-малко на 60% през 2020 г.</p> <p>Повишаване на дела на завършилите висше образование на възраст от 30 до 34 г. от 26.9% през 2012 г. на 36% през 2020 г.</p> <p>Повишаване на участието на населението на 25-64 навършени години в образование и обучение от 1.5% през 2012 г. на повече от 5% през 2020 г. (4 седмичен референтен период)</p> <p>Индикатори и</p>		
--------	---	---	---	---	--	--	--

			<p>организациите в сектора за учене на възрастни от НМУВ</p> <p>1 консултативен документ</p> <p>1 национален форум</p> <p>1500 бр. участници в Дните на ученето през целия живот, вкл. в петото издание на събитието</p> <p>Продукти и услуги в изпълнение на предложението за национални приоритети за периода 2020-2021г. в изпълнение на ЕПУВ – след одобрение през 2019 г. от Европейската комисия (ЕК)</p>	<p>ползите от УЦЖ.</p> <p>Подобрен достъп до продуктите и услугите, свързани с държавната политика за учене на възрастни чрез публикуването им на интернет страниците на МОН https://www.mon.bg/ и на националния координатор за учене на възрастни http://lll.mon.bg/</p> <p>Измерване на изменението на обхвата на бенефициентите в съответствие с индикаторите за въздействие, вкл. чрез визуалния инструментариум на НИСУВ: http://lll.mon.bg/system/</p> <p>Данни за резултат в съответствие с предложението за Работна програма на националния координатор за учене на възрастни за периода 2020-2021г. - след одобрение през 2019 г. от ЕК</p>	данни за въздействие, структурирани за изпълнение в предложението за Работна програма на националния координатор за учене на възрастни за периода 2020-2021 - след одобрение през 2019 г. от ЕК		
2.4.3. Национална	МОН –	Програма на ЕС в	Развитие на Националната	Приближаване на	Национално ниво	м.	2020 г. след одобрение от ЕК

<p>подкрепа за създаване и развитие на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE).</p>	<p>Национално звено за подкрепа (НЗП) на EPALE и институциите и организациите, представени в състава на НКГУЦЖ, КС на НПОУВ и в съставите на областните координационни и групи за УЦЖ</p>	<p>областта на образованието, обучението, младежта и спорта „Еразъм +“ Бюджет на МОН</p>	<p>мрежа EPALE BG - 25% увеличение на членовете на Мрежата (640 институции и организации)</p> <p>Създаване на мрежа от 28 посланици на EPALE</p> <p>Ангажиране на нови потребители на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE) – увеличение с 37% (988 потребители на Мрежата за 2019 г.)</p> <p>1 бр. информационен семинар за журналисти с 25 бр. участници</p> <p>Национална конференция със 70 бр. участници</p> <p>1 бр. информационен щанд</p> <p>2 семинара с 70 бр. участници</p>	<p>EPALE до общността за образование и обучение на възрастни в България и мотивирането на тази общност за активно ангажиране с платформата</p> <p>Промотиране на EPALE</p> <p>Подобрен достъп до продуктите и услугите, свързани с държавната политика за учене на възрастни чрез публикуването им EPALE и на интернет страницата на националния координатор за учене на възрастни http://lll.mon.bg/</p> <p>Измерване на изменението на обхвата на бенефициентите в съответствие с индикаторите за въздействие, вкл. чрез визуалния инструментариум на НИСУВ: http://lll.mon.bg/system/</p>	<p>(чрез Националната информационна система за учене на възрастни)</p> <p>Повишаване на дела на придобилите степен на професионална квалификация в широките области „Информатика“, „Техника“, „Производство и преработка“ и „Архитектура и строителство“ най-малко на 60% през 2020 г.</p> <p>Повишаване на дела на завършилите висше образование на възраст от 30 до 34 г. от 26.9% през 2012 г. на 36% през 2020 г.</p> <p>Повишаване на участието на населението на 25-64 навършени години в образование и</p>	<p>декември 2019 г.</p>	
---	---	--	--	---	---	-------------------------	--

			Продукти и услуги в изпълнение на Работната програма на НЗП за 2020 г. – след годишното планиране на дейността на МОН във функциите на НЗП	Данни за резултат в съответствие с Работната програма на НЗП за 2020 г. – след годишното планиране на дейността на МОН във функциите на НЗП	обучение от 1.5% през 2012 г. на повече от 5% през 2020 г. (4 седмичен референтен период) Индикатори и данни за въздействие, структурирани за изпълнение в Работната програма на НЗП за 2020 г. – след годишното планиране на дейността на МОН във функциите на НЗП		2020 г. – след годишното планиране на дейността на МОН във функциите на НЗП
2.4.4. Екип на ИИОЗ работи по международен научно-изследователски проект ENLIVEN “Стимулиране на ученето през целия живот за изграждане на включваща и социално чувствителна Европа” (2016 - 2019 г.)	ИИОЗ – БАН	Проектът е финансиран от Европейската комисия по програма „Хоризонт 2020“. Общият бюджет за 2019 г. е 8 062.93 лв.	Публикувани статии в научни списания и сборници; Изнесени доклади на национални и международни конференции.	1.Картографирани са основните политики на национално и европейско ниво в областта на ученето през целия живот. 2.Идентифицирани са основните социални актьори на национално и европейско ниво, ангажирани с политиките за учене през целия живот. 3. Открити са основните фактори, влияещи върху участието в ученето през целия живот на	Планираната „Интелигентна система за подкрепа на вземане на решения“ има пряко въздействие на различни нива: на международно ниво - тя осигурява полезна информация на хората, ангажирани в правенето на политики на ниво Европейски съюз; на национално и	2019 г.	

				<p>базата на анализи на данни от международни сравнителни изследвания (напр. Изследването на образованието на възрастни).</p> <p>4.Подготвени са специализирани анализи на конкретни социални групи от гледна точка на включването им в образователната система (напр. NEETs).</p> <p>5. Всички тези анализи и резултатите от тях осигуряват ценна информационна база за „Интелигентна система за подкрепа на вземане на решения”, която е планирана да се създаде в рамките на проекта. Тя ще осигурява актуална и много по-обоснована информационна база, която да се използва за политически дебати и вземане на решения в областта на ученето на възрастни.</p>	<p>организационно ниво - повишава предлагането и реализирането на възможности за възрастни, което би довело до по-продуктивна и иновативна работна сила и до намаляване на социалното изключване.</p>		
2.4.5. В контекста „Училище за авиация“ учението през целия живот е двупосочен процес,	Летище „София“ ЕАД						Провежда се в рамките на всяка

обогатяващ и двете страни (лектори и ученици)							учебна година
2.4.6. Провеждане на обучения/курсове за квалификация и преквалификация на всички работници и служители на дружеството, независимо от тяхната възраст. При необходимост служителите се пренасочват на други работни места.	Летище „София“ ЕАД					2019 г.	2020 г.
2.5. Осигуряване на подкрепа на лицата, които се занимават непрофесионално с полагането на грижи.							
2.5.1. Проект „Възрастните хора в България – възможности за социално включване в контекста на техните нагласи и потребности“	ИИНЧ – БАН	Бюджетна субсидия БАН	Очаква се да се направят нови и допълнителни предложения за политиките в областта на дългосрочната грижа въз основа на задълбочен анализ на проучване на Института от 2018 г. и анализ на основни характеристики, свързани с ежедневието и качеството на живот на хората, които се грижат за близките си. Предвидено е да бъде направена приблизителна оценка на приблизителните загуби за икономиката от участието на семействата в грижата за близки, които се нуждаят от дългосрочна грижа.	Повишаване/ оптимизиране на обхвата на бенефициентите	Национално		2020

III. Приоритет III – Насърчаване на активния живот на възрастните хора в сферата на самостоятелния живот.							
3.1. Грижи за здравето и превенция на заболяванията.							
3.1.1. Създаване на Национална аптечна карта	МЗ	Бюджет на МЗ административни	Възможност да се установи достъпът на населението до аптеки, като се вземе предвид тяхното териториално разпределение, разпределението им според демографската структура на населението и според дейностите, които те извършват.	Подобряване на достъпа на възрастните хора до аптеки	При установен недостиг от аптеки и дейности, които те извършват, ще се прилагат мерки за стимулиране на осигуряването на лекарствени продукти, като в такива населени места ще могат да осъществяват дейност на втори или следващ адрес аптеки, получили разрешение за търговия на дребно с лекарствени продукти.		ЗИД на ЗЛПХМ
3.1.2. Повишаване нивото на информираност на населението за значимостта и възможностите за профилактика на сезонен грип чрез имунизация и осигуряване на безплатни грипни ваксини с бюджетни средства за лица на и над 65 г. възраст	МЗ, НЗОК	Бюджет на МЗ	Брой проведени медийни кампании Брой проведени обучителни семинари Разработени и издадени здравно-информационни материали Проведени имунизации срещу сезонен грип на	Повишена информираност на населението за значимостта и възможностите за профилактика на сезонен грип Подобряване на здравословното състояние на лицата	Национално и регионално ниво	текущ	текущ

			лица от целевата група	чрез предпазване от грип			
3.1.3. Развитие на подкрепящи услуги за подобряване на достъпа на възрастните хора до патронажна грижа.	МЗ	Бюджет на ЕС	Брой разработени програми/методики за предоставяне на патронажната грижа, стандарти за качество на услугата Мониторинг на обученията и супервизия на услугата	Подобряване качеството на живот и възможностите за социално включване на хората с увреждания и възрастните хора	Национално ниво, по райони и региони на страната	текущ	текущ
3.1.4. Модернизиране на системата за спешна медицинска помощ	МЗ	Бюджет на ЕС	Брой модернизирани обекти за спешна медицинска помощ Брой закупени съвременни медицински превозни средства – линейки	Подобряване на качеството и безопасността при оказване на медицинската помощ и осигуряването на равнопоставен достъп до качествена медицинска помощ при спешни състояния	Национално ниво, по райони и региони на страната	текущ	текущ
3.1.5. Въвеждане на стимули за общо-практикуващите лекари (ОПЛ) за обслужване на населени места в отдалечени и труднодостъпни райони и възрастно население	МЗ	Бюджет на МЗ	Брой заети практики с неблагоприятни условия	Подобри условия за достъп до медицински услуги	Национално и регионално ниво	текущ	текущ
3.1.6. Преструктуриране на част от болнични заведения, в т.ч. в труднодостъпни отдалечени райони за	МЗ	Бюджет на МЗ, Общински бюджети	Брой реструктурирани лечебни заведения; Брой разкрити легла за дългосрочни грижи	Осигурени и подобрени условия за достъп до медицински услуги	Национално и регионално ниво	текущ	текущ

предоставяне на дългосрочни грижи за възрастни хора							
3.1.7. Въвеждане на пилотна услуга за дистанционен мониторинг на здравния и социален статус на хората над 50 години с хронични заболявания и увреждания	МОН	Финансови инвестиции – като средствата се предоставят от Програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“, финансирана от ФМ на ЕИП 2014-2021	Предоставени услуги: (дистанционен мониторинг на лица с хронични заболявания)	500 възрастни лица, ползващи услугата телепомощ и телеасистенция	Северозападен регион – области Видин, Враца и Монтана	текущ	текущ
3.1.8. Предоставяне на интегрирани здравно-социални услуги в домашна среда на възрастни хора над 65 г. с хронични заболявания и трайни увреждания	БЧК	Собствени средства на БЧК, проекти, общински бюджет на Община Варна, Финансов механизъм на ЕИП 2014-2021	А) Предоставяне на интегрирани здравно-социални грижи на възрастни хора с хронични заболявания и трайни увреждания в домашна среда в 10 общини на страната, вкл. в малки населени места; Б) създадени мултидисциплинарни екипи от медицински сестри и домашни помощници за предоставяне на професионални интегрирани здравно-социални грижи.	А) Подобен здравословен и психосоциален статус на над 1000 възрастни и болни хора в 10 общини на страната; Б) Създаден равен достъп до професионални здравни грижи и социални услуги на 250 души, живеещи в малки и отдалечени населени места.	А) Национално ниво: 1. Утвърждаване на услугата „домашни грижи“ като форма на интегрирано предоставяне на здравни грижи и социални услуги на възрастни хора в общността съгласно Новия Закон за социалните услуги; 2. Ползване опита на БЧК при разработване на подзаконови нормативни актове съгласно ЗСУ б) Регионално	текущ	текущ

					<p>ниво: Създаден достъп на уязвими и самотно-живеещи възрастни хора с хронични заболявания и трайни увреждания от 10 общини в страната, вкл. от малки населени места, до професионални здравно-социални грижи, предоставяни от центрове „Домашни грижи” на БЧК /Врачанска област –общини Враца, Оряхово, Криводол и Бяла Слатина/, гр. София, гр. Варна, гр. Благоевград, гр. Видин, гр. Белоградчик, гр. Монтана.</p>		
--	--	--	--	--	--	--	--

<p>3.1.9. Разработване и внедряване на система за телеасистенция/телекеър с цел дистанционен мониторинг на здравословния и психосоциален статус на хора 50+ с хронични заболявания и трайни увреждания</p>	<p>БЧК в партньорство с МЗ, МТСП, Норвежка асоциация на местните и регионални власти</p>	<p>Проект „Иновативни модели за грижи в общността за хора с хронични заболявания и трайни увреждания“, осъществяван с подкрепата на Финансовия механизъм на ЕИП 2014-2021, собствени средства на БЧК, МЗ и МТСП</p>	<p>А) Създаден кол-център за предоставяне на услугата телеасистенция/телекеър в гр. Враца; Б) Създадени и обучени екипи за предоставяне на този тип услуга; В) Изградена система за координация между тези услуги с услугите, предоставяни от Центровете „Домашни грижи“ на БЧК и други здравни и социални институции на местно ниво</p>	<p>А) Предоставяне на услугата телеасистенция/телекеър на 500 потребители в областите Враца, Видин и Монтана; Б) Оптимизиране предоставянето на здравно-социалните услуги на ниво общност и разширяване обхвата на потребителите</p>	<p>Създаване на предпоставки за анализирането на системата за телеасистенция/телекеър и разработване на предложения за промени в нормативните актове с цел разширяване обхвата в бъдеще</p>		<p>2020 г.</p>
<p>3.1.10. Във връзка с подобряването на лечебнодиагностичното здравно обслужване на населението и с разширяване на профилактично-превантивното оказване на медицински грижи, НЗОК акцентира върху дейностите по профилактика на здравноосигурените лица, като заплаща за извършването на профилактични прегледи и изследвания на тези прегледи, на здравноосигурени граждани над 18-годишна възраст, вкл. за поставянето на</p>	<p>Национална здравноосигурителна каса (НЗОК)</p>	<p>Съгласно сключения анекс към Националния рамков договор за медицински дейности (НРД за МД) за 2018 г. – (с действие 2019 г.), от планираните за 2019 г. 2 351 482 бр. годишни профилактични прегледи на здравноосигурени лица (ЗОЛ) над 18-годишна възраст, на стойност 35 272 230 лв., само за ЗОЛ от възрастовата група над 55-годишна възраст се предвиждат 1 252 634 бр. годишни профилактични прегледи на стойност 18 787 290 лв. За провеждането на тези</p>	<p>С цел профилактика на социално значими и приоритетни за страната заболявания, НЗОК осигурява провеждане на профилактични прегледи на здравноосигурените лица (ЗОЛ) от общопрактикуващите лекари (ОПЛ) – веднъж в рамките на календарната година, съгласно приложение № 2 на Наредба № 8 от 2016 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията и приложение № 12 на Националния рамков договор (НРД) 2018 за медицински дейности (МД).</p>				

<p>имунизации. При провеждането на тези прегледи е отделено внимание и на хората преди и след 60-годишна възраст, за да могат да останат не само по-дълго време в добро здраве, но и да бъдат работоспособни на трудовия пазар.</p>		<p>профилактични прегледи се назначават медико-диагностични дейности (МДД). За лицата над 55-годишна възраст през 2019г. се очаква извършване на МДД по повод годишния профилактичен преглед, на стойност 7 278 200 лв.</p>	<p>За всички възрастни ЗОЛ ежегодно при профилактичния преглед се извършва: снемане на анамнеза, оценка на психичен статус, изследване остротата на зрението, измерване на артериалното налягане, електрокардиограма, изследване на урина, изчисляване индекс на телесна маса. Определяне на кръвна захар в лаборатория се извършва при наличие на риск по FINDRISK >12. Пълна кръвна картина (ПКК) се изследва ежегодно на ЗОЛ над 65 год., за ЗОЛ от 30г. до 65г. – веднъж на 5 години. За мъже >40, жени >50 се изследват триглицериди, общ и HDL-холестерол - /за лица без ССЗ, захарен диабет, ХБН/, LDL – холестерол /за лица със ССЗ, захарен диабет, ХБН/ - веднъж на 5 години. Прави се оценка на СС риск по SCORE. За жени от 50 до 69 г. е включена мамография на млечни жлези веднъж на 2 години. При мъже на и над 50 г. се изследва туморен маркер PSA - веднъж на 2 години, като при</p>				
---	--	---	--	--	--	--	--

			<p>установени стойности над 10ng/ml се провежда задължителна консултация с уролог.</p> <p>За жени на и над 30 години – мануално изследване на млечни жлези ежегодно, гинекологичен статус с вземане и изпращане на материал за цитонамазка - ежегодно, а след две негативни цитонамазки – веднъж на 3 години.</p> <p>При провеждането на профилактичните прегледи ОПЛ формира групи от лица с рискови фактори за развития на:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Сърдечно-съдови заболявания. 2. Захарен диабет. 3.Злокачествени новообразувания на репродуктивната система, млечната жлеза и на ректосигмоидалната област. 4.Затлъстяване 5.Тютюнопушене <p>На ЗОЛ, включени в групите от лица с рискови фактори за развитие на заболяване, ОПЛ при необходимост провежда консултация със специалист и назначава допълнителни медико-диагностични</p>				
--	--	--	---	--	--	--	--

			<p>изследвания. Профилактична дейност на възрастни здравноосигурени лица с рискови фактори за развитие на заболяване се извършва и от лекари със специалност „Кардиология“, „Ендокринология и болести на обмяната“, „Акушерство и гинекология“, „Хирургия“ и „Урология“, съгл. Приложение №5 на Наредба №8 от 2016 г. и приложение №14 на НРД 2018 за МД.</p>				
<p>3.1.11. НЗОК финансира задължителни имунизации и реимунизации и по национални програми чрез трансфер на средства от Министерството на здравеопазването. Имунизациите и реимунизациите се извършват от изпълнителите на първична извънболнична медицинска помощ (ПИМП) на лица, вписани в регистрите им, от целеви групи, определени в програмите. Освен задължителните реимунизации против</p>	<p>Национална здравноосигурителна каса (НЗОК)</p>	<p>Във връзка с Националната програма за подобряване на ваксинапрофилактиката на сезонния грип (2019-2022г.), през 2019 г. е определено 10% обхващане на лицата от целевата група на и над 65-годишна възраст или прилагане на 148 191 броя ваксини на стойност 1 500 000 лв. Всяка година целта на програмата е да се повишава обхватът на лицата от целевата група – през 2020г. да се увеличи на 17%, през</p>					

<p>дифтерия и тетанус, НКОК заплаща и препоръчителни имунизации, при спазване на изискванията, установени в Наредба №15 от 2005 г. за имунизациите в Република България.</p> <p>Ежегодно грипните епидемии причиняват сериозен здравен, икономически и социален проблем, поради голямата заболяемост, тежки усложнения и смъртност, особено за уязвимите групи от населението – деца, възрастни хора и лица с определени хронични заболявания. За намаляване на тежкото протичане и усложненията от грипа, и в изпълнение на Националната програма за подобряване на ваксинапрофилактиката на сезонния грип 2019-2022, одобрена с Решение №6/10.01.2019 г. на МС, от м.07.2019 г. НЗОК заплаща профилактични ваксини срещу сезонния грип за лица на и над 65 годишна възраст.</p>		<p>2021 г. – 20% и през 2022 г. – 25%. Съответно броят на грипните ваксини в дози е планиран също да се увеличава, както следва: през 2021 г. грипните ваксини в дози нарастват на 251 924 бр. за 1 700 000 лв.; през 2021 г. – на 296 382 бр. за 2 000 000 лв. и през 2022 г. – на 370 477 бр. за 2 500 000 лв. Сумите ще се заплащат с трансферни средства от Министерството на здравеопазването.</p> <p>Броят на планираните задължителни имунизации и реимунизации за 2019 г., съгласно Наредба №15 от 12 май 2005 г. за имунизациите в Република България за ЗОЛ на 18-годишна възраст е 212 629 бр. за 1 063 145 лв. Само за лицата над 55-годишна възраст се предвиждат 107 944 бр. имунизации, а средствата за поставянето им да бъдат в размер 108 620 лв.</p>					
<p>3.1.12. Заболеваемостта от хронични незаразни болести се</p>	<p>Национална здравноосигурителна каса</p>	<p>За прегледи по диспансерно наблюдение на здравноосигурени лица</p>	<p>Брой проведени информационни кампании</p>	<p>Подобряване на достъпа до продуктите и услугите</p>	<p>Национално ниво, по райони и региони на</p>		<p>2020 г.</p>

<p>увеличава с напредването на възрастта. Тези заболявания често водят до инвалидизация, която влошава качеството на живота на възрастните хора, а също и са причина за висока преждевременна смъртност. НЗОК осигурява прегледи по диспансерно наблюдение на ЗОЛ с едно и повече заболявания, извършени от изпълнител на ПИМП, първични специализирани прегледи и специализиран преглед по диспансерно наблюдение, извършени от изпълнител на СИМП, както и необходимите високоспециализирани дейности. Едно диспансеризирано лице със заболявания, класифицирани в един клас, но с различни МКБ кодове, за едни от които подлежи на диспансерно наблюдение при ОПЛ, а за други – при лекар специалист, диспансерно се наблюдава за всички заболявания изцяло от личния си лекар.</p>	<p>(НЗОК)</p>	<p>с едно или с повече заболявания, извършени от изпълнители на ПИМП, през 2019 г. са планирани 55 677 906 лв., а от изпълнители на СИМП – 10 217 226 лв. Предвидените суми за МДД изследвания по повод диспансерно наблюдение са 13 500 000 лв.</p> <p>Диспансерното наблюдение засяга основно лицата над 55 и 60 – годишна възраст като за прегледи по диспансерно наблюдение на ЗОЛ с едно или с повече заболявания, извършвани от изпълнители на ПИМП, през 2019 г. се очаква да бъдат извършени 4 104 400 бр. прегледи на стойност 51 295 500 лв., а от изпълнители на СИМП – 593 600 бр. прегледи на стойност 7 500 000 лв. Средствата за МДД по повод диспансерно наблюдение се предвижда да бъдат в размер 11 370 000 лв.</p>			<p>страната</p>		
<p>3.1.13. Дентално здраве С цел подобряване на денталното здраве и</p>	<p>Национална здравноосигурителна каса</p>	<p>Приетите със ЗБНЗОК за 2019 г. средства са в размер на 167 000 000 лв.</p>					

<p>качеството на живот на възрастните хора по отношение на потребността им от дентална помощ, от 1 септември 2018 г. пакетът здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК за дентална извънболнична медицинска помощ се разшири с включването на нова дейност по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостна обеззъбена горна и/или долна челюст с горна и/или долна цяла плакова зъбна протеза, в т.ч. и контролни прегледи за период от 4 години - при ЗОЛ на възраст от 65 до 69 г. Възможностите за оказване на дентални дейности в полза на ЗОЛ от 65 до 69 г. се увеличават, като в тази група към денталния пакет се включват и две дейности по възстановяване функцията на дъвкателния апарат (съответно по една за горна и долна челюст).</p>	<p>(НЗОК)</p>	<p>От тях са договорени в НРД за денталните дейности за 2018 г. стойност на обемите и цените на дейностите по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостна обеззъбена горна и/или долна челюст на здравноосигурени лица от 65- до 69-годишна възраст за заплащане през 2019 г. в размер 6 500 000 лв.</p>					
<p>3.1.14. Провеждане на информационни кампании за здравословно хранене на възрастните хора</p>	<p>БАБХ</p>	<p>Финансови инвестиции Материални разходи Административни разходи</p>	<p>Брой проведени информационни кампании</p>	<p>Подобряване на достъпа до продуктите и услугите</p>	<p>Национално ниво, по райони и региони на страната</p>		<p>2020 г.</p>

3.1.15. Информирание на обществеността, отправяне на препоръки чрез електронната страница на БАБХ за повишаване на познанията за качеството и безопасността на храните и начина на хранене на възрастните хора	БАБХ	Административни разходи	Друго	Подобряване на достъпа до продуктите и услугите	Национално ниво, по райони и региони на страната		2020 г.
3.1.16. Отпускане на парични помощи при: -продължително боледуване; -необходимост от скъпоструващи лекарства; -материално затруднени работници и служители.	ДП НКЖИ	Финансови средства за отпускане на парични помощи		Брой служители, получили парични помощи	В структурите на предприятието на територията на цялата страна	2019 г.	2020 г.
3.1.17. Мерки и програми за физическа активност, физически упражнения и спорт за възрастните хора: - Предлагаане на достъпна среда за двигателна активност и спорт на възрастните хора - Организиране на групи от възрастни и стари хора с различно здравно	Национална спортна академия (НСА) „Васил Левски“	В рамките на финансирането със средства от държавния бюджет	- Предоставяне бесплатно целогодишно на определен стадион в НСА и съоръженията на него за свободно ползване от възрастните хора. - Безплатен достъп до Открития фитнес на стадион № 6 в НСА. - Свободен достъп на възрастните хора за разходки в парка на НСА. - НСА предоставя помещения и специалисти към Факултета по	- Повишаване броя на възрастните хора, използващи спортните съоръжения на НСА - Подобряване на достъпа на възрастните хора чрез публикуване на информация за предоставените за свободно ползване спортни съоръжения на интернет страницата на НСА - Целта е подобряване и поддържане на здравното състояние и	гр. София - на територията на НСА в Студентски град гр. София, сградата на НСА на ул. Гургулят 1	2019 г.	2020 г.

<p>състояние (практически здрави и с хронични заболявания на сърдечно-съдовата система, на дихателната система и на опорно-двигателния апарат), с които се провеждат системно групови процедури по кинезитерапия - Групи за амбулаторна рехабилитация / Групи за здраве</p>			<p>обществено здраве, здравни грижи и туризъм (ФОЗЗГТ) за провеждане на груповите занимания. Сформирани са 5 групи със средно по 30 човека в група, т.е. между 150 и 200 възрастни и стари хора (от 60 до 95 години), с които се провеждат процедурите по кинезитерапия.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Според здравното и функционално състояние на включените възрастни и стари хора, груповите процедури по кинезитерапия се провеждат с продължителност от 40 до 60 минути, с честота 3 пъти седмично. Групите се ръководят от специалисти – кинезитерапевти и спортни педагози. - Според конкретното състояние на възрастните и стари хора, се прилагат предимно физически упражнения, пешеходен туризъм, български хора, а през ранните летни и есенни месеци – оздравителни лагери на море и/или на планина. - Тези възрастни и стари хора, които се нуждаят от индивидуално внимание и рехабилитация, предвид по-тежкото им състояние, 	<p>физическата годност, и профилактика на евентуално настъпващите физически или умствени проблеми.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Активизиране на повече възрастни и стари хора, като се провеждат агитационни и разяснителни мероприятия за популяризиране и разширяване на тези полезни за здравето дейности. - Участниците в групите за амбулаторна рехабилитация (Групи за здраве) се организират и провеждат също така екскурзии, излети, посещения на изложби и др., които имат много благоприятен психо-физически ефект. 			
---	--	--	---	---	--	--	--

		<p>се преглеждат клинично и функционално, и след това по показания с тях се провеждат индивидуални кинезитерапевтични или рехабилитационни процедури в Медицинския център на НСА.</p> <p>- Извън учебния график, Водно-учебната спортна база (ВУСБ) на НСА в Несебър предоставя на организирани групи от възрастни хора своята леглова база с отстъпка 40% от цената и хранителен блок с 35% намаление на цените</p> <p>- Създаване на он-лайн общност на възрастни хора с общи интереси към здравословния и активен начин на живот, с помощта на техните внуци, които да бъдат "мост" към платформите (създаване на он-лайн общество "Баба и внуче")</p> <p>- Студентите на НСА - магистри и докторанти по Уелнес и Спа (Wellness & SPA) култура са инициатори, инфлуенсъри и оператори на следните Фейсбук страници: -- Global Wellness Day</p>	<p>- Подобряване на достъпа до продуктите и услугите</p>	<p>ВУСБ на НСА в Несебър</p>	<p>2019 г.</p>	<p>2020 г.</p>
--	--	---	--	------------------------------	----------------	----------------

<p>- Предоставяне на възможности за физическа активност и лечебно-оздравителни дейности на организирани групи от възрастни хора във Водно-учебната спортна база (ВУСБ) на НСА в Несебър</p> <p>- Популяризиране на он-лайн платформи, на които се обявяват събития, инициативи и кампании, посветени на здравословния и активен начин на живот на възрастните хора</p>			<p>-- Wellness Instructor -- Balkan Cluster for Health&Wellness&Spa Tourism</p>	<p>- Присъединяване на повече възрастни хора към Фейсбук страницата World Healthy Aging Cluster (https://www.facebook.com/healthyagingcluster/)</p> <p>- Подобряване на достъпа до продуктите и услугите</p> <p>- Включване на повече възрастни хора в събитията, инициативите и кампаниите, посветени на здравословния и активен начин на живот</p>	<p>Национално ниво</p>	<p>2019 г.</p>	<p>2020 г.</p>
<p>3.2. Подобряване на условията на живот.</p>							
<p>3.2.1. Осигуряване на месечна социална подкрепа на възрастни хора, които без помощта на друго не могат да задоволяват своите основни жизненни потребности чрез предоставянето на месечна социална помощ</p>	<p>АСП</p>	<p>В рамките на утвърдения бюджет за съответната година</p>	<p>Осигурена месечна подкрепа за социално включване на възрастни лица, които получават социални помощи</p>	<p>Повишаване броя на предоставените месечни социални помощи на възрастни хора, които без помощта на друго не могат да задоволяват своите основни жизненни потребности</p>	<p>Подобрено качество на живот на възрастни хора с ниски доходи на територията на цялата страна</p>	<p>31.12. 2019 г.</p>	<p>31.12. 2020 г.</p>
<p>3.2.2. Осигуряване на</p>	<p>АСП</p>	<p>В рамките на утвърдения</p>	<p>Осигурена целева социална</p>	<p>Повишаване броя на</p>	<p>Подобрено</p>	<p>31.12.</p>	<p>31.12.</p>

целова социална защита през отоплителния сезон на възрастни хора с ниски доходи, чрез предоставянето на целеви помощи за отопление		бюджет за съответната година	защита през отоплителния сезон	предоставените целеви помощи за отопление на възрастни хора с ниски доходи, отчитайки степента на риска от невъзможност за покриване на разходите за отопление	качество на живот на възрастни хора с ниски доходи на територията на цялата страна	2019 г.	2020 г.
3.2.3 Осигуряване на подпомагане на възрастни хора с храни като основно материално лишение, чрез предоставяне на индивидуални пакети хранителни продукти и осигуряване на топъл обяд.	АСП	Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане по Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица (ОП РЧР 2014-2020)	Осигурено подпомагане с храни на възрастни хора, живеещи в най-висока степен на бедност и социална изолация.	Намаляване броя на живеещите в бедност възрастни хора	Подобрено качество на живот на възрастни хора, живеещи в най-висока степен на бедност и социална изолация на територията на цялата страна	31.12. 2019 г.	31.12. 2020 г.
3.2.4. Предоставяне ползването на почивната база на ветераните при наличие на незаети места.	Летище „София“ ЕАД					2019 г.	2020 г.
3.2.5. Осъществяване на превантивна програма „Сигурност - стари хора“	МВР - ГДНП	Бюджет на МВР	Мерки за превенция на лица над 60-годишна възраст в следните насоки: - начини за безопасно поведение и недопускане на престъпни посегателства – избягване на рискови ситуации и опасни места, надеждно съхраняване на пари и вещи, подбор на лицата, с които се общува, лично познаване на полицейските и младши полицейските инспектори; - начини за действие при опасност от конкретно	Запознаване на възрастни хора с начините и възможните сценарии за извършване на различните видове престъпления	гр. Пловдив		Декември 2020 г.

			<p>престъпно посегателство (отправени по телефона заплахи, телефонни измами, опити за проникване в домовете, присъствие на непознати лица около жилищата и други);</p> <p>- препоръки и обучения за реагиране при извършено престъпление.</p> <p>В програмата ще се включат мерки за повишаване на прозрачността в работата на полицията и сближаване с населението; поддържане на контакти с уязвимите лица; взаимодействие с читалищата, пенсионерските клубове, домовете за възрастни хора и други; стимулиране на доброволчеството и ангажиране на населението в превантивни инициативи за намаляване и ограничаване на престъпленията срещу личността и имуществото на възрастните хора.</p>				
3.2.6. Мерки за ограничаване на измамите и посегателствата над възрастни и самотно живеещи хора	МВР - ГДНП	Бюджет на МВР	<p>Провеждане на активни разяснителни мероприятия в малки и отдалечени населени места; осъществяване на информационни кампании за превенция на</p>	<p>С цел повишаване информираността на гражданите за тези престъпления продължават участията на експерти в радио- и телевизионни</p>	Национално ниво	2019 г.	2020 г.

			<p>телефонните измами сред възрастни и самотни хора; сътрудничество и взаимодействие с МТСП по годишната План-програма за самотно живеещи лица, обект на социално подпомагане, лица с увреждания, тежкоболни лица, трайно безработни лица, бездомници, скитници и клошари и лица, освободени от местата за лишаване от свобода.</p>	<p>предавания. В цялата страна се провеждат превантивни беседи с възрастни хора, разпространяват се брошури и информационни материали за повишаване осведомеността и бдителността на гражданите. С превантивна насоченост са и осъществявани работни срещи със служителите на мобилните оператори в България. Като резултат от съвместната инициатива на МВР и представители на електроразпределителните дружества на месечните сметки за използвана електроенергия, изпращани до абонатите, са отпечатани предупредителни текстове за предпазване от телефонни измами, както и начините на реакция при евентуален опит за измама.</p>			
--	--	--	---	--	--	--	--

3.3. Подобряване на достъпността на транспорта.							
3.3.1. Разширяване мрежата на гарите, открити за превоз на ЛНП.	„БДЖ ПП“ ЕООД				ЖП гара Русе, ЖП гара Петрич	2019 г.	
3.3.2. Осигуряване право на безплатни пътувания за цялата железопътна мрежа, включително и за пенсионирани от системата на ДП НКЖИ.	ДП НКЖИ	Финансови средства за карти и билети.		Брой издадени карти и билети.	В структурите на предприятието на територията на цялата страна.	2019 г.	2020 г.
3.4. Насърчаване на предлагането на стоки и услуги, адаптирани спрямо нуждите на възрастните хора.							
3.5. Максимална степен на самостоятелност при дългосрочната грижа.							
3.5.1. Алтернативни и достъпни форми за подкрепа на лица над 65 год. възраст с ограничения или невъзможност за самообслужване – предоставяне на социални услуги в домашна среда: личен асистент, социален асистент и домашен помощник.	АСП и общини	Средства от държавния бюджет	Осигурена подкрепа в домашна среда	Осигурена подкрепа на 5000 лица в невъзможност за самообслужване	Подобрено качеството на живот на възрастни хора над 65 годишна възраст на територията на цялата страна	31.12. 2019 г.	
3.5.2. Достъпна подкрепа чрез предоставяне на механизма лична помощ на възрастни хора и деца с трайни увреждания, с установена в ЕР на ТЕЛК чужда помощ – осигуряване на асистентска подкрепа в	АСП, НОИ и общини	Средства от държавния бюджет	Осигурена асистентска подкрепа в домашна среда на възрастни хора с трайни увреждания и деца с трайни увреждания	Повишен брой на обхванатите от механизма лична помощ възрастни хора с трайни увреждания и деца с трайни увреждания	Подобрено качеството на живот на възрастни хора с трайни увреждания и деца с трайни увреждания	от м.09. 2020 г.	31.12. 2020 г.

<p>домашна среда за извършване на дейности от личен, домашен или социален характер и за преодоляване на бариерите на функционалните ограничения на хората с увреждания.</p>							
<p>3.5.3. НЗОК заплаща дейностите за комплексно диспансерно /амбулаторно/ наблюдение на пациенти с психични и кожно - венерически заболявания, договорената и извършена дейност от изпълнители на болнична медицинска помощ (БМП) в центрове за психично здраве и в центрове за кожно-венерически заболявания, съгласно Наредба № 8/2016 г.</p>	<p>НЗОК</p>						
<p>3.5.4. По отношение на получаването на лекарства по линия на НЗОК са предвидени някои възможности, които значително улесняват здравноосигурените граждани, и най-вече възрастните хора. Например рецептите, с които са предписани медицински изделия и диетични храни за</p>	<p>НЗОК</p>						

<p>специални медицински цели, могат да се изпълняват в аптеки, работещи по договор с НЗОК, без оглед на тяхното местоположение или на избора на общопрактикуващ лекар, улеснен е и режимът на отпускане на скъпоструващи лекарствени продукти, отпускани по протокол.</p> <p>С цел зачитане на самоопределянето и достойнството като основни ценности до края на живота на човек, и особено дългосрочните грижи и социална защита на хората с болестта на Алцхаймер и други деменции, НЗОК заплаща лекарствени продукти за домашно лечение на болни с болест на Алцхаймер, което и в световен мащаб е много скъпо и се нарежда на едно от челните места по медицински разходи след сърдечно-съдовите и онкологичните заболявания.</p>		<p>През 2018 г. НЗОК е заплатила лекарствени продукти на 907 ЗОЛ с Болест на Алцхаймер, а за първото полугодие на 2019 г. - на 657 ЗОЛ.</p>					
<p>3.5.5. Физиотерапия и рехабилитация в извънболничната и в болничната медицинска</p>	<p>НЗОК</p>	<p>За физиотерапия, извършена от лекари от СИМП планираните през 2019 г. средства са в</p>					

<p>помощ</p> <p>3.5.5.1. В извънболничната помощ пакет „Физикална и рехабилитационна медицина“, извършена от изпълнител на специализирана извънболнична медицинска помощ (СИМП), включва общомедицински и специализирани медицински дейности – лечение с физикални фактори и кинезитерапевтични техники. Специализираната извънболнична медицинска помощ по пакет „Физикална и рехабилитационна медицина“ се заплаща за физиотерапевтичен курс на лечение на определено заболяване - комплексно лечение, включващо преглед от лекар специалист с оценка на обективното състояние на пациента, назначен общ брой процедури до 20 в курс от група 1 и/или 2, или 3 по преценка на</p>		<p>размер 19 097 859 лв., за физиотерапия и рехабилитация в болничната медицинска помощ - 64 639 041 лв., като от тях 13 884 682 лв. се предвижда за лицата над 55-годишна възраст за дейности по физиотерапия и рехабилитация в извънболничната медицинска помощ, и 345 920,3 лв. за ВСД изпълнявани от лекар специалист по физиотерапия.</p> <p>Общо, през първите шест месеца на 2019 г., отчетените и заплатени дейности от НЗОК по КП в частта „Физикална и рехабилитационна медицина“ (по данни от система за бизнес анализи на НЗОК „СИСБА“), е в обем 92 438 случая за 87 452 физически лица (ФЛ), на стойност 32 455 060 лв. Водещи са заболяванията на централната нервна система, периферната нервна система, детска церебрална парализа и болестите на опорно двигателния апарат, включени в следните КП:</p>					
--	--	---	--	--	--	--	--

<p>лекаря специалист, промените на лечението за дадено лице, както и заключителен преглед с оценка на резултатите от проведеното лечение.</p> <p>3.5.5.2. Физиотерапия и рехабилитация и в болничната медицинска помощ</p> <p>Чрез клиничните пътеки (КП) за физикална медицина и рехабилитация се постига по-добро идентифициране и контрол на хроничните заболявания. Принос за намаляване на инвалидизацията и повишаване на възможността хората да останат икономически активни, има физикалната медицина и рехабилитация. За целта е постигната оптимална договореност между НЗОК и лечебните заведения (ЛЗ) в частта</p>		<p>По КП № 254 са отчетени общо 1 184 случая за 1 176 ФЛ на стойност 408 500 лв.</p> <p>По КП № 255 са отчетени общо 80 случая за 80 ФЛ на стойност 41 800 лв.</p> <p>По КП № 256 са отчетени общо 1 218 случая за 1 193 ФЛ на стойност 828 640 лв.</p> <p>По КП № 262 са отчетени общо 5 843 случая за 5 440 ФЛ на стойност 2 815 844 лв.</p> <p>По КП № 263 са отчетени общо 19 717 случая за 19 680 ФЛ на стойност 6 504 498 лв.</p> <p>По КП № 265 са отчетени общо 63 518 случая за 60 892 ФЛ на стойност 20 300 016 лв.</p> <p>Очакваните разходи през 2019 г. за КП за физикална терапия и рехабилитация в болничната медицинска помощ са както следва: КП № 263 „Физикална терапия и рехабилитация при болести на периферна нервна система“ (тук</p>					
---	--	--	--	--	--	--	--

<p>„Физикална медицина и рехабилитация“. През 2019 г. НЗОК е сключила 1 254 договора за КП по физикална и рехабилитационна медицина с 313 ЛЗ. Най-голям брой договори НЗОК е сключила за дейности по КП № 263 „Физикална терапия и рехабилитация при болести на периферната нервна система“ - 139, и по КП 265 „Физикална терапия и рехабилитация при болести на опорно-двигателния апарат“ - 137 договора, които съставляват по 11 % от общия брой договори по НРД 2018 за страната. Следват: КП № 262 „Физикална терапия и рехабилитация при болести на централната нервна система“ - 128 договора; КП 261 „Физикална терапия и рехабилитация при първични мускулни увреждания и спинална мускулна атрофия“ – 93 договора; КП № 254 „Продължително лечение и ранна рехабилитация след острия стадий на исхемичен и хеморагичен мозъчен инсулт с</p>		<p>влизат заболявания като дископатия, дискова херния, радикулит, възпалителни полиневропати, изразен двигателен дефицит, сколиоза) 16 082 550 лв. ; КП № 265 „Физикална терапия и рехабилитация при болести на опорно-двигателен апарат“ - 38 798 100 лв.; КП № 262 „Физикална терапия и рехабилитация на болести на централна нервна система“ (по нея могат да бъдат насочени пациенти с Последници от мозъчносъдова болест, Последници от мозъчен инфаркт, Последници от инсулт, неуточнен като кръвоизлив или инфаркт на мозъка, Болест на Parkinson, Множествена склероза, изразени моно-, хеми-, quadri-, пара-парези/парализи; изразен дискоординационен синдром; изразен паркинсонов синдром) – 6 235 152 лв.; КП № 254 „Продължително лечение и ранна рехабилитация след острия стадий на исхемичен и хеморагичен мозъчен инсулт с остатъчни проблеми за</p>					
---	--	---	--	--	--	--	--

<p>остатъчни проблеми за здравето“ - 89 договора; КП № 260 „Физикална терапия и рехабилитация при детска церебрална парализа“ - 83 договора.</p>		<p>здравето“ - 650 050 лв.; КП № 255 „Продължително лечение и ранна рехабилитация след инфаркт на миокарда и след сърдечни интервенции“; КП № 256 „Продължително лечение и ранна рехабилитация след оперативни интервенции с голям и много голям обем и сложност с остатъчни проблеми за здравето“ - 41 250 лв.</p>					
<p>3.5.6. Методологично е разработена мярка с компенсиращ характер в смисъла на палиативните грижи в онкологията чрез указанията на диагностично-лечебния алгоритъм на КП № 256 „Палиативни грижи за болни с онкологични заболявания“. Комплексното лечение по тази клинична пътека включва интегрирана грижа, поради което се осигурява по договор с хоспис.</p>	<p>НЗОК</p>	<p>Броят на болните, които се планира евентуално да бъдат приети по КП № 253 „Палиативни грижи за болни с онкологични заболявания“ през 2019 г., е 2 100 лица, като от тях над 55 г. – 1 900 лица. Предвидените средства за палиативни грижи през 2019 г. са в размер на 1 651 590 лв., като от тях се очаква 1 645 800 лв. да бъдат за лица над 55-годишна възраст.</p>					
<p>3.5.7. Проект „Възрастните хора в България – възможности за социално включване в контекста на техните нагласи и потребности“</p>	<p>ИИНЧ – БАН</p>	<p>Бюджетна субсидия БАН</p>	<p>Очаква се да се направят нови и допълнителни предложения за политиките в областта на дългосрочната грижа въз основа на задълбочен</p>	<p>Повишаване/ оптимизиране на обхвата на бенефициенти въз основа на прецизна оценка на</p>	<p>Национално</p>	<p>2019</p>	

			анализ на проучване на Института от 2018 г. и прецизна оценка на потребностите от дългосрочна грижа в България.	потребностите от дългосрочна грижа в България.			
IV. Приоритет IV – Създаване на капацитет и благоприятна среда за активен живот на възрастните хора на национално и на регионално ниво.							
4.1. Укрепване на капацитета на институциите, изпълняващи политики за възрастните хора.							
4.1.1. Екип от ИИОЗ работи по: 1) международен изследователски проект „Изследване на здравето, стареенето и пенсионирането в Европа” (SHARE) и 2) национален проект „SHARE ERIC България”	ИИОЗ - БАН	1) Набирането на данни от 8-ма вълна се финансира от Европейската комисия. 2) Проектът се финансира в рамките на Национална пътна карта за научна инфраструктура, МОН. Полученото финансиране за 2019 г. е на стойност 200 000 лв.	Подготовка на анализи и доклади. Публикуване на статии в списания и сборници; Организиране на информационни семинари сред публична администрация. Изнасяне на доклади на национални и международни конференции	1.Повишаване на институционалния капацитет относно работа с данни от SHARE за политики, основани на знанието 2. Анализ на процесите на стареене, качеството на живот, здравето, трудовия живот и пенсионирането.	На национално ниво – анализ на стареенето, трудовия живот и пенсионирането на хората на 50 и повече години в България. В международен сравнителен план – съпоставка на условията на живот, здравето, стареенето и пенсионирането между България и всички държави от ЕС.	1) 2019 г. 2) 2019 г.	1) 2020 г.
4.1.2. Поддържане на благоприятна среда за активния живот на пенсионерите в клуба.	Пристанище „Бургас“ ЕАД						
4.2. Укрепване на капацитета на заинтересованите страни по отношение на политиките за възрастни хора.							
4.2.1. Осигуряване на половин щатна бройка на	Летище „София“ ЕАД					Постояне	

служител над пенсионна възраст, който изпълнява организационни и административни функции по обслужване на Клуба на българската авиация.						характер	
4.2.2. Финансово подпомагане при честване на годишните и други специализирани авиационни събития, които имат отношение към ветераните.	Летище „София“ ЕАД					Постоянен характер	
4.3. Непрекъснато актуализиране на политиките за възрастните хора на местно, областно и национално ниво.							
4.4. Подобряване на нагласите спрямо възрастните хора и комуникация срещу дискриминация.							
4.5. Подобряване на системата за мониторинг и координация.							
4.6. Популяризиране на стратегията, комуникация и насърчаване на социалните партньори на национално и местно ниво да се включат с мерки за активен живот на възрастните хора.							